

OSTRAVOU !!!

EKOLOGICKY

&

ČISTĚ

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

ekomob
čistá mobilita

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

OSTRAVA!!!

www.mzp.cz

www.sfzp.cz

www.zdravaova.cz/ostrava

OSTRAVOU !!!

VIZE BUDOUCNOSTI

Cílem osvětové kampaně OSTRAVOU!!! je zvýšit povědomí obyvatel města Ostravy a jeho návštěvníků o problematice čisté mobility a rozvíjet postoje veřejnosti ke zvýšení environmentálně odpovědného jednání a chování.

Kampaň se proto zaměřuje na důležitost využívání všech dostupných forem ekologicky šetrné dopravy, tzn. veřejné hromadné dopravy, vozidel s alternativním pohonem, cyklistiky a chůze. Zabývá se také přínosem návazných opatření pro zlepšení ovzduší ve městech. V tomto ohledu budou obyvatelé v přiměřeném kontextu informováni o opatřeních statutárního města Ostravy jako o příkladu dobré praxe.

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky v rámci podpory pro Osvětové projekty z oblasti čisté mobility Národního programu Životní prostředí.

Jedním z prvních kroků nad rámec zákonných povinností, který město Ostrava učinilo k omezení emisí skleníkových plynů, byl jeho přístup k Paktu starostů a primátorů. Principy odpovědného řízení města byly včleněny dalších strategických dokumentů, jako například Akční plán pro udržitelnou energetiku a klima, Integrovaný plán městské mobility, Strategický plán města Ostravy na léta 2017 - 2023, Adaptační strategie na dopady a rizika na změnu klimatu nebo přijetí Systému environmentálního řízení a jeho certifikaci dle normy ISO 14001.

V návaznosti na odpovídající využití veřejného prostoru se město Ostrava zapojilo do několika projektů, například Refill nebo Resolve, který se zaměřuje na využití alternativních forem dopravy s cílem nabídnout obyvatelům lepší možnosti

pro podnikání a služby ve městech. Ostrava se v budoucnu bude muset také adaptovat na technologický vývoj v oblasti informatiky a telematiky a v neposlední řadě na nástup umělé inteligence. Proto je důležité zapojení města do konceptu Smart City.

V oblasti dopravy bude i nadále obnovován vozový park městské hromadné dopravy s dílčím cílem dosažení 60% podílu zastoupení bezemisních vozidel do roku 2025. Pět let před tím, v roce 2020, ukončí provoz poslední autobusy s dieselovým pohonem. Do budoucna se počítá také se zvyšováním podílu vozidel statutárního města Ostravy s alternativním pohonem. Pokračovat bude rovněž budování systému cyklotras a cyklistické infrastruktury.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU !!!

V Ostravě je jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících kvalitu ovzduší meteorologická situace v kombinaci s geografickými podmínkami a množstvím zdrojů. Mezi významné zdroje znečištění patří i automobilová doprava produkující řadu látek znečišťujících ovzduší.

Suspendované částice

- všudypřítomná složka atmosféry Země
- podílí se na důležitých atmosférických dějích (vznik srážek, teplotní bilance Země)

Z hlediska zdravotního působení na člověka byly definovány velikostní skupiny částic označované jako PM_x (Particulate Matter), které obsahují částice o velikosti menší než x Qm. Běžně se rozlišují PM_{10} , $PM_{2,5}$ a $PM_{1,0}$.

- působí na kardiovaskulární a plicní systém člověka
- jedna z příčin nižší délky dožití a zvýšení kojenecké úmrtnosti
- společně s organickými látkami s mutagenními a karcinogenními účinky může být příčinou rakoviny plic

Troposférický ozón

- vzniká reakcí s dalšími chemickými látkami v atmosféře (oxidy dusíku a organickými látkami, tzv. prekursorů)
- protože vzniká druhotně, nelze omezovat jeho emise, ale emise látek, které ke svému vzniku potřebuje

- k jeho vzniku významně přispívají klimatické podmínky (sluneční záření, teplota, vlhkost vzduchu a rychlost větru)

Při vystavení zvýšeným koncentracím troposférického ozónu se může objevit pálení očí, nosu, krku, ale i tlak na hrudi, kašel a bolesti hlavy.

Oxidy dusíku

Oxidy dusíku zahrnují širokou škálu sloučenin. Mezi nejčastější patří oxid dusnatý (NO, bezbarvý plyn bez zápachu) a oxid dusičitý (NO₂, červenohnědý plyn štiplavého zápachu).

- vznikají při spalování i ušlechtilých paliv (plyn, nafta) a biomasy.
- primárním zdrojem (vytvářejícím až 55 % antropogenních NO_x) jsou i přes využívání katalyzátorů a filtrů pevných částic motorová vozidla.

Oxidy dusíku se váží na krevní barvivo a zhoršují tak přenos kyslíku z plic do tkání a ukazuje se, že hrají určitou roli i při vzniku nádorových onemocnění. Vdechování vyšších koncentrací oxidů dusíku dráždí dýchací cesty.

Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)

Nejproblematictější vlastností PAU je jejich schopnost odolávat přirozeným rozkladným procesům a přenášejí se na velké vzdálenosti (navázané na prachové částice).

- mohou způsobovat rakovinu,
- poruchy reprodukce
- a mutace u zvířat

Celá řada látek ze skupiny polycyklických aromatických uhlovodíků představuje závažné zdravotní riziko pro člověka.

- mají karcinogenní účinky
- mohou ohrozit zdravý vývoj plodu

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU !!!

PRO ZDRAVÍ A MĚSTO

Moderní svět proměnil také životní styl. Přirozený pohyb se kvůli pracovnímu vytížení z našich životů pomalu vytrácí. Přestože je k mání pohodlná automobilová doprava, mají její alternativy rozhodně co nabídnout i z hlediska pozitivního vlivu pohybu na zdravotní stav.

Fyzická kondice zvyšuje odolnost před nemocemi

Lidé, kteří mají pravidelnou fyzickou aktivitu, jsou odolnější běžným nemocem, jako například nachlazení nebo chřipka. V případě onemocnění je průběh těchto nemocí zpravidla mírnější a doba léčby kratší.

Fyzická aktivita zlepšuje psychiku

Řada zaměstnání je spojena s velkou psychickou zátěží a stresem. Dostatek pohybu pomáhá zmírňovat negativní dopady na lidské duševní zdraví a snižuje pravděpodobnost vzniku degenerativních onemocnění mozku.

Pravidelný pohyb chrání před civilizačními chorobami

Pravidelný pohyb je prevencí vzniku řady závažných chorob pohybového, kardiovaskulárního, dýchacího systému a důležitým faktorem předcházení vzniku cukrovky 2. typu nebo rakoviny.

Alternativní doprava vrací městský prostor lidem

Používání alternativ automobilové dopravy pomáhá zlepšovat životní prostředí, ale také vrací městský prostor lidem. Více zeleně a prostoru pro volný čas dělá z města příjemnější místo pro život.

Alternativní doprava přináší prosperitu místním firmám

Lidé, kteří městem prochází, častěji utrací část svých prostředků, které nechávají působit v místě svého bydliště nebo pracoviště.

Lidé s dostatečnou fyzickou aktivitou mají o třetinu méně absencí, než jejich kolegové.

Zaparkovaný osobní automobil zabírá místo pro parkování 12 jízdních kol.

Chodci a cyklisté utratí ve městě o 40 % více, než automobilisté.

73 % cyklistů se cítí v práci produktivnější.

54 % cyklistů a chodců se cítí šťastnějších a energičtějších, než při využití jiných způsobů dopravy.

Lidé, kteří jsou denně aktivní, snižují riziko vzniku o:

35 – 50 %

Cukrovka II. typu

20 – 30 %

Deprese

20 – 35 %

Nemoci srdce a oběhového systému

35 – 50 %

Alzheimer

36 – 68 %

Zlomenina kyčle

30 – 50 %

Rakovina tlustého střeva

20 %

Rakovina prsu

20 – 35 %

Předčasného úmrtí

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU!!!

HROMADNOU DOPRAVOU

Městskou hromadnou dopravu zajišťuje město Ostrava prostřednictvím Dopravního podniku Ostrava a.s. Úroveň poskytovaných služeb a dopravní obslužnost je obyvatelům města k dispozici ve vysokém standardu.

Elektronická platba jízdného

Ostrava, jako druhé město v Evropě, zavedla možnost úhrady jednorázového jízdného bezkontaktní platební kartou. Kromě komfortu platby systém zajišťuje výpočet optimální ceny jízdného, které v jednom dni nepřesáhne cenu za celodenní jízdenku.

Inteligentní zastávky

Orientaci cestujících o aktuálním provozu městské hromadné dopravy zajišťuje inteligentní dopravní systém, který monitoruje v reálném čase příjezdy jednotlivých linek.

Modernizace vozového parku

Do roku 2020 bude v Ostravě ukončen provoz vozidel MHD s dieselovými motory.

Strategickým cílem města je také dosažení 60% podílu bezemisních vozidel do roku 2025 z důvodu omezení emisí CO₂.

Pohodlí s Wi-Fi

Dopravní podnik Ostrava zajistil dostupnost WiFi signálu na 13 vybraných zastávkách. Plánováno je další rozšiřování dostupnosti WiFi signálu i v následujících letech.

Bezpečnost ve vozidlech MHD

Vozidla městské hromadné dopravy jsou postupně vybavována kamerovým systémem, na bezpečnost dopravy dohlíží asistenti přepravy.

Čistota vozidel MHD

V roce 2018 byl zvýšen rozpočet na mytí interiérů vozidel MHD, včetně průběžného mytí interiérů za provozu. Modernizovány byly také 3 mycí portály. Testují se také speciální vůně ve vozidlech.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU!!!

NA KOLE

Jedním z cílů města Ostravy je podpora cyklistiky a zvýšení počtu obyvatel využívajících jízdní kolo pro přepravu do zaměstnání i ve volném čase.

Rozšiřování sítě cyklotras

Město Ostrava na základě zpracované koncepce cyklistické dopravy postupně rozšiřuje síť cyklotras, kterých by v budoucnu mělo být 416 kilometrů. Nyní jich je cyklistům k dispozici přes 250 kilometrů. Městem vedou hlavní "poříční" koridory podél řek Ostravice a Odry.

Funkční stojany na kola

Prostřednictvím společnosti Ostravské komunikace jsou vybraná stanoviště vybavována funkčními stojany na jízdní kola, které umožňují bezpečné uchycení rámu kola. Občané a návštěvníci města je mají k dispozici na 153 lokalitách.

Systém sdíleného používání jízdních kol

Od května do listopadu roku 2018 byl v centru města spuštěn bikesharing. Více než 16 tisíc uživatelů na sdílených kolech v roce pilotního provozu ujelo přes 130 tisíc kilometrů.

Denně si lidé půjčili téměř 6 stovek bicyklů. Systém sdílení jízdních kol bude v následujícím roce rozšířen do dalších městských obvodů.

Do práce/školy na kole

Město Ostrava je od roku 2018 místním koordinátorem celostátní soutěže „Do práce na kole“, do které se přihlásilo 667 cyklistů. Jako první v republice organizuje Ostrava soutěž „Do školy na kole“ také pro základní školy.

Značení jízdních kol syntetickou DNA

Městská policie Ostrava zajišťuje forenzní značení syntetickou DNA, která je již několik let využívána v prevenci majetkové trestné činnosti a je využívána Policií České republiky k jednodušší identifikaci odcizených předmětů.

Vzděláváme malé cyklisty

Pro žáky 4. tříd zajišťuje městská policie výuku na dětském dopravním hřišti. Kromě bezpečné jízdy a kole a pravidel silničního provozu je pozornost věnována také bezpečnosti (správné nošení přilby, povinná výbava jízdního kola a podobně).

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU !!!

PĚŠKY

Město nabízí mnoho možností pro pohyb bez osobního automobilu. Většina míst je snadno dostupná městskou hromadnou dopravou.

Ostravské parky

V Ostravě bylo vyhlášeno celkem 137 významných krajinných prvků. Patří mezi ně zejména parky, které slouží obyvatelům města k odpočinku.

Ostravské lesy

Na území města Ostravy se nachází významné lesní plochy, u kterých byla upřednostněna rekreační funkce. Lesy zvláštního určení jsou vybavovány řadou prvků pro aktivní trávení volného času.

Příroda na dosah ruky

Na zastavěná území města navazují plochy zvláště chráněných území, z nichž většina je integrována do evropské soustavy Natura 2000. Jedná se především o mokřadní stanoviště, kde se vyskytuje mnoho chráněných druhů živočichů, zejména vodního ptactva.

Nejstarší pěší zóna v Československu

Ostravané mají k dispozici nejstarší pěší zónu, která vznikla v Československu již roku 1967. V roce 2015 prošla komplexní rekonstrukcí, navazující na revitalizaci Masarykova náměstí v centru města.

Zvyšujeme bezpečnost chodců

Postupně jsou realizována opatření zvyšující bezpečnost chodců (středové pásy, světelná signalizace, záhony rostlin atd.).

Bezpečné zastávky MHD

Při rekonstrukci zastávek zklidňujeme dopravu a zvyšujeme bezpečnost cestujících při nástupu a výstupu z vozidel městské hromadné dopravy.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU !!!

AUTEM RADĚJI NE!

Automobilová doprava je jedním z hlavních faktorů, který ovlivňuje naše životní prostředí a je nezbytnou součástí našeho života. Otázkou je proto volba odpovídajících způsobů dopravy z hlediska jejich dopadů na život ve městě.

Znečištění ovzduší

Doprava produkuje celou řadu látek znečišťujících ovzduší, které mají negativní vliv na lidské zdraví. Přispívá ke vzniku smogu v zimních měsících a je jednou z příčin vzniku letního fotochemického smogu. Rovněž brání usazení látek znečišťujících ovzduší a vrací je zpět do prostředí.

Emise hluku

Silniční doprava způsobuje v Ostravě překročení hygienických limitů hluku pro denní dobu zhruba u 2 tis. chráněných staveb (cca 12 % obyvatel města). V noční době jsou hygienické limity hluku překročeny celkem u 3 876 chráněných staveb (cca 20 % obyvatel města).

Změna klimatu

Doprava je zdrojem emisí skleníkových plynů, které je důležité postupně omezovat. Proto jsou v souladu s integrovaným plánem mobility podporovány ekologicky šetrnější formy dopravy – městská hromadná doprava, chůze a cyklistika.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU!!!

FILTRY PEVNÝCH ČÁSTIC

Dieselová auta sice díky nižší spotřebě produkují méně CO₂, na druhou stranu vypouštějí až 100x více prachových částic!

A ty jsou, vzhledem ke svému chemickému složení, významně karcinogenní. Proto jsou novější dieselová vozidla vybavena filtrem pevných částic. Nicméně přibližně milion aut v Česku ho má poškozený, nefunkční nebo odmontovaný a po technické stránce proto nejsou zcela shodná s tím, jak byla k provozu schválena a nejsou tak způsobilá k provozu na pozemních komunikacích.

Auta vybavená filtrem pevných částic téměř nekouří, protože výfuk propouští pouze výfukové plyny. Každých cca 500 km se aktivuje samočisticí mechanismus, který saze na povrchu filtru jednorázově spálí. Při jízdách nižšími rychlostmi, tedy především v městském provozu, filtr nemá možnost regenerace a postupně se ucpává, až vůz spadne do nouzového režimu, nebo delikátní vložka filtru nevydrží tlak a praskne. Po asi 100 až 150 tis. km se však zejména starší filtry přesto začnou zanášet, čímž postupně klesá výkon motoru. Pak je potřeba výměna filtru pevných částic, jehož cena se pohybuje cca mezi 10 až 100 tisíci korunami.

Od října 2018 platí přísnější pravidla pro kontrolu aut s dieselovým motorem. Zastaralá hodnota tzv. opacity byla snížena na úroveň, která odhalí nefunkční filtr pevných částic (z 0,5 na 0,25 m⁻¹). Vozidla s poškozeným, vymontovaným nebo nefunkčním filtrem jsou proto přímo v provozu snadněji odhalena a budou muset být do 30 dnů opravena nebo odstavena z provozu. Policie ČR dostala díky novelizaci příslušných předpisů v gesci Ministerstva dopravy také příslušné kompetence, jak stav filtru pevných částic účinněji kontrolovat přímo na silnicích, například odesláním na mimořádnou technickou kontrolu do stanice technické kontroly.

Auto bez filtru pevných částic vypouští doslova jedovatý koktejl karcinogenních sazí, které všichni dýcháme. Vzhledem k rozsahu tohoto nešvaru na českých silnicích je to společností přehlížená kolektivní sebevražda,“ konstatoval ministr životního prostředí Richard Brabec.

Řidič vozidla s demontovaným nebo nefunkčním filtrem může v České republice dostat pokutu až 50 tisíc korun. V Rakousku je to 5 tisíc €, v přepočtu přibližně 130 tisíc korun a k tomu zákaz pokračování v jízdě.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.

OSTRAVOU !!!

ELEKTROMOBILITY

Ekologizací prochází v Ostravě nejen vozový park městské hromadné dopravy, ale také flotily služebních vozidel magistrátu, městských obvodů a městské policie.

Ekologizace vozového parku města

Magistrát města Ostravy, úřady městských obvodů a Městská policie Ostrava nyní využívají 48 služebních vozů s alternativním pohonem. Osm z nich jsou elektromobily, ostatní s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG). V případě vozového parku Městské policie Ostrava se do budoucna nepočítá s vozidly s benzínovým ani naftovými a ta stávající budou postupně nahrazena ekologickou verzí.

Při obnově vozového parku využívá město dostupné možnosti spolufinancování z externích zdrojů v rámci dvou projektů „Ostravou na alternativní pohon“. První z nich na konci roku 2018 vstupuje do závěrečné fáze. Druhý pak umožní pořízení dalších 17 elektromobilů a tří vozidel na CNG pohon v roce 2019.

„Stále neuspokojivý stav kvality ovzduší nás vede k využití všech možností, jak situaci zlepšit. Jedním z nich je i urychlená ekologizace vozového parku města,“ řekl k tématu ostravský primátor Tomáš Macura.

Alternativní pohon, řešení pro firmy

Zejména elektromobily jsou zajímavou alternativou pro firmy, využívající služební vozidla pro krátké cesty po městě. Elektrický pohon je totiž k dispozici ihned na plný výkon, oproti spalovacím motorům, které v prvních minutách provozu spotřebovávají více paliva. Za zmínku rovněž stojí nižší náklady na servis a opravy elektromobilů. Při dostatečně dlouhém nájezdu kilometrů jsou pak celkové náklady provozu elektromobilů nižší, než v případě klasických vozů.

Tento projekt je financován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí České republiky neodpovídají za věcný a formální obsah informací, které příjemce podpory zveřejní v rámci realizace podporovaného projektu.